

Informačný list predmetu

Akademický rok 2024/2025

Vysoká škola	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
Fakulta	FF UCM
Kód predmetu	KGER/bdMorfNJ-AJ/22
Názov predmetu	morfológia nemeckého jazyka
Rozsah	2P + 2S
Počet kreditov	5
Vyučujúci	doc. Mgr. Simona Fraštková, PhD. (prednášajúci), doc. PaedDr. Monika Hornáček Banášová, PhD. (prednášajúci)

Podmienky na absolvovanie predmetu

priebežné hodnotenie: absolvovanie 2 priebežných testov (40 bodov)

záverečné hodnotenie: ústna skúška (60 bodov)

Klasifikačný stupeň bude určený na základe stupnice (v %): A (100 – 92), B (91 – 83), C (82 – 74), D (73 – 65), E (64 – 56), Fx (55 a menej).

Výsledky vzdelávania

Vedomosti: Absolvent si osvojí súhrn najnovších teoretických poznatkov v oblasti slovných druhov.

Osobitná pozornosť sa venuje najmä dôkladnému rozboru slovesa a jeho kategórií, problematike podstatného mena, prídavných mien spolu s číslovkami, predložkami a adverbiami.

Zručnosti: Absolventi si osvoja praktické zručnosti v správnom používaní gramatických tvarov v komunikácii.

Stručná osnova predmetu

- Gramatické znaky slova – morfematická štruktúra slova
- Klasifikácia slovných druhov v nemeckých gramatikách na príklade gramatík autorov: G. Helbig-J.Buscha, G.Drosdowski, G.Starke-K.Sommerfeldt, U.Engel, kritériá klasifikácie, klasifikácia slovies.
- Kategoriálne príznaky gramatickej morfémy – slovesný čas, temporálny systém v nemčine, kritériá klasifikácií, všeobecné a špecifické kritériá pre určovanie daného časového úseku, prezent.
- Minulé časy v nemčine: präteritum, perfektum, pluskvamperfektum – morfologická charakteristika, časovanie pravidelných a nepravidelných slovies, osobitosti tvorby časov.
- Budúci čas: futúrum I a futúrum II, všeobecná charakteristika, súčinnosť temporálnosti a modálnosti v uvedených verbálnych tvaroch
- Slovesný spôsob – paradigmatický, resp. potenciálny význam, Indikatív ako nepríznakový spôsob, možnosti využitia indikatívu ako príznakového verbálneho tvaru, Imperatív – gramaticky a lexikálne utvorený rozkaz, výzva, požiadavka, prosba.
- Konjunktív – výraz požiadavky, tvrdenia, domnienky, pochybnosti – tzv. tetický konjunktív, konjunktív možnosti a ireálnosti. Využitie konjunktívu I a II v rôznych druhoch komunikácie.
- Trpný rod: aktívum a pasívum – genus verbi, pasívum s pomocným slovesom „werden“, pasívum so slovesom „sein“. Konkurenčné formy trpného rodu.
- Podstatné mená a zámená – štruktúra podst. mien, rod podst. mena (gramatický. prirodzený rod) tvorenie podstatných mien, substantíva s úplnou paradigmou, singulária tantum, plurália tantum.

10. Pád podstatného mena- morfo-syntaktické funkcie jednotlivých pádov, sémantické roly subjektu a objektu (agens, paciens, adresát, nositeľ procesu, stavu, produkt).
11. Prídavné mená, číslovky – všeobecná charakteristika, stupňovanie (gramatické, lexikálne), nepravidelné tvary, dvojtvary, syntaktická a sémantická klasifikácia. Číslovky – klasifikácia.
12. Prislovky ako výraz časových, lokálnych, kauzálnych a modálnych vzťahov. Predložky – morfologická, syntaktická a sémantická klasifikácia, rencia predložiek.

Sylabus predmetu

1. Gramatické znaky slova – morfemická štruktúra slova
2. Klasifikácia slovných druhov v nemeckých gramatikách na príklade gramatík autorov: G. Helbig-J. Buscha, G. Drosdowski, G. Starke-K. Sommerfeldt, U. Engel, kritériá klasifikácie, klasifikácia slovies.
3. Kategoriale príznaky gramatickej morfémy – slovesný čas, temporálny systém v nemčine, kritériá klasifikácií, všeobecné a špecifické kritériá pre určovanie daného časového úseku, prezent.
4. Minulé časy v nemčine: präteritum, perfektum, plusquamperfektum - morfologická charakteristika, časovanie pravidelných a nepravidelných slovies, osobitosti tvorby časov.
5. Budúci čas: futúrum I a futúrum II, všeobecná charakteristika, súčinnosť temporálnosti a modálnosti v uvedených verbálnych tvaroch
6. Slovesný spôsob – paradigmatický, resp. potenciálny význam, Indikatív ako nepríznakový spôsob, možnosti využitia indikativu ako príznakového verbálneho tvaru, Imperatív – gramaticky a lexikálne utvorený rozkaz, výzva, požiadavka, prosba.
7. Konjunktív – výraz požiadavky, tvrdenia, domnienky, pochybnosti – tzv. tetický konjunktív, konjunktív možnosti a ireálnosti. Využitie konjunktivu I a II v rôznych druhoch komunikácie.
8. Trpný rod: aktívum a pasívum - genus verbi, pasívum s pomocným slovesom „werden“, pasívum so slovesom „sein“. Konkurenčné formy trpného rodu.
9. Podstatné mená a zámená – štruktúra podst. mien, rod podst. mena (gramatický, prirodzený rod) tvorenie podstatných mien, substantíva s úplnou paradigmou, singulária tantum, plurália tantum.
10. Pád podstatného mena- morfo-syntaktické funkcie jednotlivých pádov, sémantické roly subjektu a objektu (agens, paciens, adresát, nositeľ procesu, stavu, produkt).
11. Prídavné mená, číslovky – všeobecná charakteristika, stupňovanie (gramatické, lexikálne), nepravidelné tvary, dvojtvary, syntaktická a sémantická klasifikácia. Číslovky – klasifikácia.
12. Prislovky ako výraz časových, lokálnych, kauzálnych a modálnych vzťahov. Predložky – morfologická, syntaktická a sémantická klasifikácia, rencia predložiek.

Odporúčaná literatúra

- EISENBERG, P. 2006. Das Wort. Grundriss der deutschen Grammatik. Stuttgart: Metzler.
- WEINRICH, H. 2007: Textgrammatik der deutschen Sprache. Unter Mitarbeit von Maria Thurmair, Eva Breindl und Eva-Maria Willkopp. 4., rev. Aufl. Hildesheim: Olms.
- ZIFONUN, G. – HOFFMANN, L. – STRECKER, B. et al. 1997: Grammatik der deutschen Sprache, Bd. 3. Berlin: de Gruyter.
- ENGEL, U. 2004. Deutsche Grammatik. München: IUDICIUM.
- /auch neuere Auflagen/

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu

nemecký jazyk

Poznámky

časová záťaž študenta je 150 hodín, z toho:
prezenčné štúdium (P, S, C): 48 hodín
samoštúdium: 102 hodín